

**ОБРАЗАЦ ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА**

**кандидата Стефана Бабовића под називом „Преварне радње у служби у корелацији са
организованим криминалитетом“**

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију</p> <p>Одлуком Наставно–научног већа Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду број 1/2 од 04.02.2019. године, одређена је Комисија за оцену докторске дисертације кандидата Стефана Бабовића под називом „Преварне радње у служби у корелацији са организованим криминалитетом“.</p>
<p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Проф. др Дарко Маринковић, редовни професор Криминалистичко-полицијског Универзитета у Београду - <i>председник Комисије</i></p> <p>2. Проф. др Јелена Матијашевић Обрадовић, ванредни професор Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду, Универзитета Привредна академија у Новом Саду – <i>ментор</i></p> <p>3. Доц. др Јоко Драгојловић, доцент Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду, Универзитета Привредна академија у Новом Саду – <i>члан Комисије</i></p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме:</p> <p>Стефан (Ранко) Бабовић</p>
<p>2. Датум рођења, општина, Република:</p> <p>07.12.1989. Ужице, Република Србија</p>
<p>3. Претходно стечено звање (датум и место одбране):</p> <p>Мастер правник, 11.07.2014., Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, Универзитет Привредна академија у Новом Саду</p>

4. Научна, односно уметничка област из које је претходно стечено звање:

Научна област: Правне науке; Кривичноправна ужа научна област

5. Приказ стручних, научних, односно уметничких, радова (по категоријама):

1) Бабовић, С., (2015). Кривично дело фалсификовања и злоупотребе платних картица у законодавству Републике Србије и државама Западног Балкана, Право теорија и пракса, година XXXII, број 7-9, стр. 62-74

М53 (1 бод)

2) Бабовић, С., (2015). Злоупотреба платних картица путем интернета, Зборник радова XII традиционалног научног скупа „Правнички дани проф.др Славко Царић”, стр. 649-659

М 31 (3 бода)

3.) Matijašević-Obradović, J., Dragojlović, J., Babović, S., (2017). The importance of Distance Learning and the use of Moodle Educational Platform in Education, In: International Scientific Conference on Information Technology and Data Related Research, Sinteza 2017 (ed. Milan Stanišić), Singidunum University, pp. 236-241

М 33 (1 бод)

4.) Pavlović. Z., Petković, N., Babović, S., (2017). Conditional Release and the Role of Service for Treatment in Criminal Legislation of the Republic of Serbia, Vojno delo, 4/2017, pp. 236-252

М 51 (3 бода)

Бабовић, С., (2017). Савремени аспекти и методе сузбијања корупције у републици Србији, Зборник радова XIV Међународног научног скупа „Правнички дани-Проф.др Славко Царић”, стр. 227-236

М 31 (3 бода)

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

„Преварне радње у служби у корелацији са организованим криминалитетом“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација се бави питањем односа организованог криминалитета и кривичних дел против службене дужности. Другим речима, у докторској дисертацији се настоји сгледати повезаност и присутност организованог криминалитета код кривичних дела против службене дужности, односно која су то кривична дела којима се штити службена дужност, а представљају често и кривична дела оргнизованог криминалитета. Криминалне делатности оргнизованих криминалних група, односно кривична дела која врше криминалне организације су различита и тешко их је таксативно набројати, јер по правилу оно може бити било које кривично дело које је извршено од стране криминалне организације. Међутим, сагледавајући делатности организованог криминалитета и анализирајући кривична дела која се најчешће врше од стране организованих криминалних група, можемо издвојити следеће: Кривична дела којима се стиче одређени профит за криминалну организацију, кривична дела која представљају одређени вид губитка финансијске добити организоване криминалне групе, или одређени вид улагања које се састоји у обезбеђењу бољих и лакших услова за функционисање криминалне организације. На тај начин обезбеђује се њен опстанак кроз различите коруптивне радње, ширење тржишта и елеминисање конкуренције. Најзад, криминалне организације врше и кривична дела која су усмерена на легализацију капитала а састоје се најчешће у кривичним делима прања новца и утаје пореза.

Област која се односи на вршење службених овлашћења, односно носиоци јавних овлашћења одувек су били посебно интересантни организованим криминалним групама. Главни разлог за то је што организоване криминалне групе на тај начин остварују спрегу са органима власти и носиоцима јавних овлашћења, те услед различитог коруптивног деловања успевају да обезбеде лакше функционисање криминалне организације, лакше вршење криминалне делатности и често не покретање кривичног поступка против самих припадника криминалне организације. Још давно је познато да спрега са органима власти представља једну од основних карактеристика организованог криминалитета и један од нужних услова за опстанак и развој криминалне организације. Успостављење криминалне везе организованих криминалних група и носиоца јавних овлашћења се састоји у омогућавању криминалној организацији да лакше делује и шири простор свог деловања, како територијално, тако и са аспекта феноменолошке димензије, било да је реч о илегалним или паралегалним делатностима. Како све области и врсте службене дужности нису једнако угрожене деловањем организованог криминалитета, делатности организованих криминалних група у овој сфери најчешће се манифестује кроз коруптивна кривична дела из групе кривичних дела против службене дужности. Најзад, корупција је посебно значајна делатност организованог криминалитета посматрано кроз очување, јачање и лакше функционисање криминалне организације.

На нашим просторима присутни су различити облици организованог криминалитета, односно форме испољавања организованог криминалитета су различите. Иако у први мах изгледа да организовани

криминалитет своје поље деловања углавном усмерава на она кривична дела којима се стиче профит, криминалне организације путем коруптивног деловања настоје да направе спрегу са носиоцима јавних овлашћења, односно органима власти. Однос организованог криминалитета и службених кривичних дела са становишта утицаја и облика деловања организованог криминалитета није довољно истражен. Управо из тог разлога сматрамо да постоји нарочита потреба за истраживањем ове теме како би се сагледало која то кривична дела против службене дужности представљају сферу интересовања за деловање организованих криминалних група и кроз која кривична дела из групе против службене дужности, долази до корелације са организованим криминалитетом. Односно, да се сагледа у којој мери и кроз које видове испољавања је организовани криминалитет присутан код службених кривичних дела. Према томе, предмет истраживања представља анализа односа између кривичних дела против службене дужности и организованог криминалитета.

Предметна одредница, кључне речи: Службена дужност, кривична дела против службене дужности, организовани криминалитет, злоупотреба службеног положаја, корупција

Докторска дисертација је писана српским језиком, ћирилицом.

Физички опис рада: Страница: 368, Поглавља: 6, Референци: 206, Табела: 30, Слика: 0, Графикона: 0, Прилога: 0.

САДРЖАЈ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

УВОД

1. Предмет и циљ истраживања
2. Методе истраживања
3. Хипотезе истраживања

1. ПОЈАМ, ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ И КАРАКТЕРИСТИКЕ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛИТЕТА

- 1.1. Појам организованог криминалитета
 - 1.1.1. Појам организованог криминалитета у иностраној литератури
 - 1.1.2. Појам организованог криминалитета у домаћој литератури
 - 1.1.3. Појам организованог криминалитета у домаћем законодавству
 - 1.1.4. Појам организованог криминалитета у европском законодавству
- 1.2. Историјски развој организованог криминалитета
- 1.3. Карактеристике организованог криминалитета
 - 1.3.1. Криминална организација
 - 1.3.2. Хијерахија и субординација
 - 1.3.3. Мрежна структура
 - 1.3.4. Флексибилност у раду
 - 1.3.5. Инфилтрирање у државне и привредне структуре

- 1.3.6. Веза са органима власти и другим институцијама
- 1.3.7. Насиље као метод рада
- 1.3.8. Профит
- 1.3.9. Професионализам
- 1.4. Узроци организованог криминалитета

2 ПОЈАМ И ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КРИВИЧНИХ ДЕЛА ПРОТИВ СЛУЖБЕНЕ ДУЖНОСТИ

- 2.1. Одлике кривичноправног третмана кривичних дела против службене дужности
- 2.2. Релевантна појмовна одређења, историјски развој и етиологија кривичних дела против службене дужности
- 2.3. Опште карактеристике службених кривичних дела
- 2.4. Легислативни третман и карактеристике појединачних кривичних дела против службене дужности
 - 2.4.1. Злоупотреба службеног положаја
 - 2.4.2. Кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика
 - 2.4.3. Несавестан рад у служби
 - 2.4.4. Противзаконита наплата и исплата
 - 2.4.5. Ненаменско коришћење буџетских средстава
 - 2.4.6. Превара у служби
 - 2.4.7. Проневера
 - 2.4.8. Послуга
 - 2.4.9. Трговина утицајем
 - 2.4.10. Примање мита
 - 2.4.11. Давање мита
 - 2.4.12. Одавање службене тајне

3 ОПШТИ ОСВРТ НА ОДНОС ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛИТЕТА СА ПРИВРЕДНИМ КРИМИНАЛИТЕТОМ И КОРУПЦИЈСКИМ КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

- 3.1. Организовани криминалитет – кривична дела криминалних организација, мотиви криминалних организација и савремене појавне форме
- 3.2. Однос организованог и привредног криминалитета
- 3.3. Општи осврт на однос организованог криминалитета и корупцијских кривичних дела (кривичних дела са елементима корупције)

4 МАТЕРИЈАЛНИ КРИВИЧНОПРАВНИ АСПЕКТ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛИТЕТА И КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ПРЕВАРНЕ РАДЊЕ У СЛУЖБИ КОЈЕ СЕ ВРШЕ ДЕЛОВАЊЕМ И У ВЕЗИ СА ОРГАНИЗОВАНИМ КРИМИНАЛИТЕТОМ УЗ ОСВРТ НА УПОРЕДНОПРАВНИ АСПЕКТ

- 4.1. Осврт на материјални кривичноправни аспект организованог криминалитета
 - 4.1.1. Кривично дело у актуелном кривичном материјалном законодавству Србије којим се санкционше поступање у оквиру организоване криминалне групе
 - 4.1.2. Кривична дела у актуелном кривичном материјалном законодавству Србије код којих се

постојање организоване криминалне групе прописује као квалификаторна околност

4.2. Карактеристичне преварне радње у служби у кривичном законодавству Србије које се врше деловањем и у вези са организованим криминалитетом

4.3. Карактеристичне преварне радње у служби које се врше деловањем и у вези са организованим криминалитетом – упоредни нормативни аспект

4.3.1. Службена кривична дела у корелацији са организованим криминалитетом у кривичном законодавству Македоније

4.3.2. Службена кривична дела у корелацији са организованим криминалитетом у кривичном законодавству Словеније

4.3.3. Службена кривична дела у корелацији са организованим криминалитетом у кривичном законодавству Хрватске

4.3.4. Службена кривична дела у корелацији са организованим криминалитетом у кривичном законодавству Црне Горе

4.3.5. Службена кривична дела у корелацији са организованим криминалитетом у кривичном законодавству Босне и Херцеговине

5 АНАЛИЗА ЗАСТУПЉЕНОСТИ КРИВИЧНИХ ДЕЛА ПРОТИВ СЛУЖБЕНЕ ДУЖНОСТИ КОЈА СЕ ВРШЕ У СПРЕЗИ СА ОРГАНИЗОВАНИМ КРИМИНАЛИТЕТОМ У ПРАКСИ ПРАВОСУДНИХ ОРГАНА У СРБИЈИ

5.1. Анализа статистичких података о заступљености кривичних дела против службене дужности која се врше у спрези са организованим криминалитетом у пракси правосудних органа у Србији

5.1.1. Кривичне пријаве пунолетних лица у области кривичних дела против службене дужности, за период од 2014-2016. година

5.1.2. Оптужења, пресуде и изречене мере безбедности пунолетним лицима у области кривичних дела против службене дужности, за период од 2014-2016. година

5.2. Резултати са пројекта ЕУ и Савета Европе о ставовима судија и јавних тужилаца о раширености коруптивних кривичних дела и ефектима њиховог спречавања радом правосудних органа

5.3. Случајеви из праксе апелационих судова у Србији

6 МЕРЕ ЗА БОРБУ И СУЗБИЈАЊЕ ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛИТЕТА

6.1. Општи осврт на методе и мере за сузбијање организованог криминалитета

6.1.1. Национални извори

6.1.2. Институционални оквир у Републици Србији

6.2. Међународна сарадња и извори за сузбијање организованог криминалитета

6.2.1. Конвенција Уједињених нација против транснационалног организованог криминала

6.2.2. Допунски протоколи уз Конвенцију против транснационалног организованог криминала

6.2.3. Конвенција Уједињених нација против незаконитог промета опојних дрога и психотропних супстанци

6.2.4. Конвенција Уједињених нација о сузбијању и финансирања тероризма

6.2.5. Конвенција Уједињених нација против корупције

6.2.6. Конвенција Савета Европе о прању новца, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом

6.2.7. Кривичноправна конвенција о корупцији

6.2.8. Конвенција Савета Европе о прању, тражењу, заплени и одузимању прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма

6.2.9. Конвенција Савета Европа о борби против трговине људима и заштита жртава

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Увидом у опсежан садржај докторске дисертације и његовом детаљном и пажљивом анализом, може се уочити висока озбиљност одговорност кандидата у обради како целине ове сложене и мултидисциплинарне теме, тако и њених појединачних делова, који су тако организовани да чине једну складну, научно приказану целину.

Кандидат током целог рада показује високу сигурност у суочавању са осетљивошћу и комплексношћу теме. Свако поглавље је методолошки исправно конципирано, дефинисано и истражено, тако да се могу оценити као научни допринос укупном истраживању и добијеним резултатима.

Након уводних разматрања и основних напомена које се односе на предмет и циљ рада, као и на методологију обраде теме, приказан је појам, историјски развој и карактеристике организованог криминалитета. У оквиру ове селине анализирани су следеће теме: појам организованог криминалитета (појам организованог криминалитета у иностраној литератури, појам организованог криминалитета у домаћој литератури, појам организованог криминалитета у домаћем законодавству, појам организованог криминалитета у европском законодавству), историјски развој организованог криминалитета, карактеристике организованог криминалитета (криминална организација, хијерахија и субординација, мрежна структура, флексибилност у раду, инфилтрирање у државне и привредне структуре, веза са органима власти и другим институцијама, насиље као метод рада, профит, професионализам), узроци организованог криминалитета.

У следећем поглављу, кандидат се бави појмом и општим карактеристикама кривичних дела против службене дужности, и у том контексту, обрађује следеће теме: одлике кривичноправног третмана кривичних дела против службене дужности, релевантна појмовна одређења, историјски развој и етиологија кривичних дела против службене дужности, опште карактеристике службених кривичних дела, легислативни третман и карактеристике појединачних кривичних дела против службене дужности (злоупотреба службеног положаја, кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика, несавестан рад у служби, противзаконита наплата и исплата, ненаменско коришћење буџетских средстава, превара у служби, проневера, послуга, трговина утицајем, примање мита, давање мита, одавање службене тајне.

Наставак рада обухвата општи осврт на однос организованог криминалитета са привредним криминалитетом и корупцијским кривичним делима. Поднаслови овог поглавља обухватају поднаслов: организовани криминалитет – кривична дела криминалних организација, мотиви криминалних организација и савремене појавне форме, однос организованог и привредног криминалитета, општи осврт на однос организованог криминалитета и корупцијских кривичних дела (кривичних дела са елементима корупције).

Наредно поглавље посвећено је материјалном кривичноправном аспекту организованог

криминалитета и карактеристичним преварним радњама у служби које се врше деловањем и у вези са организованим криминалитетом уз осврт на упоредноправни аспект. Ово поглавље обухвата следеће поднасловe: осврт на материјални кривичноправни аспект организованог криминалитета (кривично дело у актуелном кривичном материјалном законодавству Србије којим се санкционше поступање у оквиру организоване криминалне групе, кривична дела у актуелном кривичном материјалном законодавству Србије код којих се постојање организоване криминалне групе прописује као квалификаторна околност), карактеристичне преварне радње у служби у кривичном законодавству Србије које се врше деловањем и у вези са организованим криминалитетом, карактеристичне преварне радње у служби које се врше деловањем и у вези са организованим криминалитетом – упоредни нормативни аспект (службена кривична дела у корелацији са организованим криминалитетом у кривичном законодавству Македоније, службена кривична дела у корелацији са организованим криминалитетом у кривичном законодавству Словеније, службена кривична дела у корелацији са организованим криминалитетом у кривичном законодавству Хрватске, службена кривична дела у корелацији са организованим криминалитетом у кривичном законодавству Црне Горе, службена кривична дела у корелацији са организованим криминалитетом у кривичном законодавству Босне и Херцеговине).

У наставку рада приказана је анализа заступљености кривичних дела против службене дужности која се врше у спрези са организованим криминалитетом у пракси правосудних органа у Србији. Поднаслови који су овом приликом анализирани су: анализа статистичких података о заступљености кривичних дела против службене дужности која се врше у спрези са организованим криминалитетом у пракси правосудних органа у Србији, кривичне пријаве пунолетних лица у области кривичних дела против службене дужности, за период од 2014-2016. Година, оптужења, пресуде и изречене мере безбедности пунолетним лицима у области кривичних дела против службене дужности, за период од 2014-2016. Година, резултати са пројекта ЕУ и Савета Европе о ставовима судија и јавних тужилаца о раширености коруптивних кривичних дела и ефектима њиховог спречавања радом правосудних органа, случајеви из праксе апелационих судова у Србији.

Наредно поглавље посвећено је мерама за борбу и сузбијање организованог криминалитета, те је овом приликом анализирано следеће: општи осврт на методе и мере за сузбијање организованог криминалитета (национални извори, институционални оквир у Републици Србији), међународна сарадња и извори за сузбијање организованог криминалитета (Конвенција Уједињених нација против транснационалног организованог криминала, Допунски протоколи уз Конвенцију против транснационалног организованог криминала, Конвенција Уједињених нација против незаконитог промета опојних дрога и психотропних супстанци, Конвенција Уједињених нација о сузбијању и финансирања тероризма, Конвенција Уједињених нација против корупције, Конвенција Савета Европе о прању новца, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом, Кривичноправна конвенција о корупцији, Конвенција Савета Европе о прању, тражењу, заплени и одузимању прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма, Конвенција Савета Европа о борби против трговине

људима и заштита жртава.

У последњем поглављу дата су закључна разматрања.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

На крају дисертације, кандидат издваја следеће битне закључке, аргументоване свим претходно наведеним и укратко појашњеним целинама:

„Током последњих тридесет година Србија је пролазила кроз веома турбулентан период у коме су рат, санкције и различити режими утицали на економски, социјални и културни развој. Поред свега тога, рат, санкције, велике миграције, процес транзиције и велике политичке промене довеле су до појаве различитих видова криминалитета, па самим тим и до појаве организованог криминалитета. Организовани криминалитет је појава која погађа готово све државе света и представља поред тероризма, сигурно један од највећих изазова за савремена демократска друштва. Организовани криминалитет је појава на коју нису имуне ни државе са добрим државним уређењем и сигурним правним системима. Поред тога, организовани криминалитет је појава која користи добре услове за своје брзо ширење и деловање, а глобализација свакако представља једну од благодети која се појавила пред организованим криминалним групама. Наиме, глобализација је у великој мери допринела ширењу транснационалног организованог криминалитета и повезивању организованих криминалних група из различитих држава, али и реализацији делатности организованих криминалних група на територији више држава. Све ово додатно компликује борбу и контролу над организованим криминалитетом. Услед тога, намеће се потреба међународне сарадње по овом питању, и заједничког наднационалног деловања. Услед тога, донет је низ међународних конвенција које регулишу питање заједничке борбе на међународном нивоу против организованог криминалитета. Србија је потписница тих конвенција, чиме се свакако створила добра основа за борбу против организованог криминалитета, али и показала спремност за деловањем у том правцу. Такође, имајући у виду све карактеристике и суштину организованог криминалитета, јасно је да се борба против њега не може водити класичним методама (као против конвенционалног криминалитета), те су у Републици Србији и предузете мера за формирањем посебних органа који воде борбу и настоје сузбити организовани криминалитет. Сходно томе, сматрамо да Република Србија има добру и законску и институционалну основу за борбу против организованог криминалитета, а свакако и политичку вољу, јер без политичке воље нема ни борбе против организованог криминалитета, имајући у виду, да о организованом криминалитету је тешко говорити, а да он нема одређене везе (најчешће коруптивне) са структурама власти.

Кривична дела против службене дужности су проблем који је надживео све друштвене системе и који у већој и мањој мери постоји готово у свакој држави. Државни службеници у циљу задовољавања својих потреба злоупотребљавају своја овлашћења и користе их у друге сврхе, а не за које су им дата. Ова појава раздире виталне функције друштва и због тога је сврставамо у ред најопаснијих друштвених појава. Све државе предузимају мере на превенцији и сузбијању различитих облика злоупотреба у јавним службама. Кривична дела против службене дужности манифестују се кроз различите облике злоупотреба службеног положаја и овлашћења од стране службених лица чиме се угрожава сама служба и наноси

штета целокупном друштву. Реч је о кривичним делима код којих су присутне велике последице и која угрожавају функционисање државног апарата и јавних служби. Услед тога, адекватна кривичноправна регулатива, утемељена на европским и међународним стандардима у погледу третмана деликата којима се нарушавају витални токови и вредности у једној држави, у великој мери утичу, између осталог, и на безбедносни, социјални, политички, те економски аспект функционисања савремене државе те самим тим представља веома значајно питање за свако друштво.

Без обзира на различите приступе у одређењу тзв. службених кривичних дела, неспорно је да постоји знатан број појавних облика из ове сфере, све сложенијих по структури, са све већим обимом заступљености и све тежим последицама. Наиме, облици криминалитета у овој области познати су по способности да се могу прилагођавати конкретним друштвено-економским и политичким условима, а у савременом друштву се јављају и нови, организовани облици криминалних активности у овој сфери.

Поред тога што се могу вршити на организован начин, поједина кривична дела против службене дужности спадају и у сферу привредног криминалитета. Без обзира у ком се облику криминалног деловања испољавају (класични криминалитет, организовани криминалитет, привредни криминалитет, организовани привредни криминалитет), службена кривична дела свакако карактеришу обележја, која су карактеристична за све претходно наведене форме криминалног деловања. Уважавајући претходно изнето, намеће се закључак да је реч о веома озбиљном виду криминалитета, јер заштита и правилно функционисање јавних служби и државног апарата представља веома значајно питање. Управо из тог разлога, сматрамо да је постојала и научна и практична потреба за истраживањем ове теме.

Настанак кривичних дела против службене дужности везује се и за настанак саме државе, односно кривична дела против службене дужности представљају појаву која је стара колико и сама држава. Суштинска посебност групе кривичних дела против службене дужности јесте та да се као извршилац јавља службено лице. Кривична дела против службене дужности могу поделити у две групе, па тако постоје: права кривична дела против службене дужности и неправна кривична дела против службене дужности. Код правих кривичних дела против службене дужности службено лице се кривично дело из ове групе може бити извршено само од стране службеног лица. Код неправих кривичних дела против службене дужности кривично дело које може извршити свако, а постаје кривично дело против службене дужности онда када га изврши службено лице.

Према критеријуму да ли се кривична дела могу извршити само у оквиру једне одређене службене дужности или у оквиру свих службених дужности у теорији се разликују следећа службена кривична дела:

- 1) општа службена кривична дела и
- 2) посебна службена кривична дела.

Општа кривична дела, као што и њихов назив каже, јесу кривична дела која могу бити извршена у било којој службеној дужности, у вези са било којим јавним овлашћењем и од стране било којег

службеног или одговорног лица.

Посебна службена кривична дела јесу она дела која могу бити извршена само у одређеној, законом јасно одређеној службеној дужности (нпр. службеној дужности судије, јавног тужиоца или његовог заменика).

Такође, службена кривична дела карактеристична су и по блиској повезаности са организованим криминалитетом, присутна су у различитим видовима и облицима у савременим кривичноправним системима. Ово се нарочито односи на кривично дело злоупотребе службеног положаја, трговине утицаја, кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика и кривична дела подмићивања (иако је на основу спроведеног истраживања мали број ових кривичних дела, али је код подмићивања присутна и велика тамна бројка, што доводи до појаве оваквих резултата).

Анализирајући податке на основу спроведеног истраживања евидентно је да је у 2016. години био веома изражен проценат одбачених кривичних пријава у укупном броју пријављених познатих пунолетних лица за кривична дела против службене дужности (81,6%), а да учешће подигнутих оптужница износи свега 17,5%.

Учешће пријављених пунолетних лица за кривична дела против службене дужности у укупном броју пријављених пунолетних лица на нивоу Републике Србије у 2016. години, износио је: 2,9%. Такође, евидентно је да су у 2016. години кривична дела (против службене дужности која се најчешће врше у спрези са организованим криминалом) са највећим учешћем одбачених кривичних пријава у укупном броју пријављених познатих пунолетних лица:

- Кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика - 97,9%
- Трговина утицајем - 89,5%.

Кривична дела (против службене дужности која се најчешће врше у спрези са организованим криминалом) са највећим учешћем подигнутих оптужница су:

- Примање мита - 41,2%,
- Давање мита - 45,4%.

Оно што се из нумерички приказаних података може запазити јесте веома мали број поднетих кривичних пријава управо за коруптивна кривична дела, која спадају у групу тешких кривична дела, и како се стално наводи, најчешће су повезана са организованим криминалним активностима.

Анализирајући податке на основу спроведеног истраживања евидентно је да је у 2015. години био изражен проценат одбачених кривичних пријава у укупном броју пријављених познатих пунолетних лица за кривична дела против службене дужности (77,8%), али је овај проценат мањи у односу на 2016. годину. Учешће подигнутих оптужница износи свега 21,3% и већи је у односу на 2016. годину.

Учешће пријављених пунолетних лица за кривична дела против службене дужности у укупном броју пријављених пунолетних лица на нивоу Републике Србије у 2015. години, износио је: 2,4%.

Такође, евидентно је да су у 2015. години кривична дела (против службене дужности која се најчешће врше у спрези са организованим криминалом) са највећим учешћем одбачених кривичних

пријава у укупном броју пријављених познатих пунолетних лица:

- Кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика - 96,8%
- Трговина утицајем - 80,8%
- Злоупотреба службеног положаја – 80,4%.

Кривична дела (против службене дужности која се најчешће врше у спрези са организованим криминалом) са највећим учешћем подигнутих оптужница су:

- Примање мита – 69,7%,
- Давање мита – 70,7%.

Кривично дело са најмањим учешћем подигнутих оптужница је Кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика – 3,2%.

Оно што се из нумерички приказаних података може запазити и у 2015. години, јесте веома мали број поднетих кривичних пријава управо за коруптивна кривична дела, која спадају у групу тешких кривична дела, и како се стално наводи, најчешће су повезана са организованим криминалним активностима.

Може се уочити да је за кривично дело трговине утицајем поднето само 26 кривичних пријава, за кривично дело примања мита само 67, а за кривично дело давања мита само 42 кривичне пријаве.

Оваква статистика говори о „тамној бројци“ ове врсте криминалитета и у 2015. години.

Анализирајући податке на основу спроведеног истраживања евидентно је да је у 2014. години проценат одбачених кривичних пријава у укупном броју пријављених познатих пунолетних лица за кривична дела против службене дужности мањи и у односу на 2015. и у односу на 2016. годину, и износи 74,2%. Учешће подигнутих оптужница је веће у односу на 2015. и 2016. годину, и износи 24,3%.

Учешће пријављених пунолетних лица за кривична дела против службене дужности у укупном броју пријављених пунолетних лица на нивоу Републике Србије у 2014. години, износило је: 5,2%.

Такође, евидентно је да су у у 2014. години кривична дела (против службене дужности која се најчешће врше у спрези са организованим криминалом) са највећим учешћем одбачених кривичних пријава у укупном броју пријављених познатих пунолетних лица:

- Кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика - 97%
- Злоупотреба службеног положаја – 71,4%.

Кривична дела (против службене дужности која се најчешће врше у спрези са организованим криминалом) са највећим учешћем подигнутих оптужница су:

- Примање мита – 54,4%,
- Давање мита – 73%.

Кривично дело са најмањим учешћем подигнутих оптужница је Кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика – 3%.

Оно што се из нумерички приказаних података може запазити и у 2014. години, јесте веома мали број поднетих кривичних пријава управо за коруптивна кривична дела, која спадају у групу тешких

кривична дела, и како се стално наводи, најчешће су повезана са организованим криминалним активностима.

Може се уочити да је за кривично дело трговине утицајем поднето само 19 кривичних пријава, за кривично дело примања мита само 58, а за кривично дело давања мита само 27 кривичних пријава.

Дакле, кривична дела против службене дужности, односно лица која раде у јавним службама и лица која су носиоци одређених функција, одувек су била посебно интересантна организованим криминалним групама. Главни разлог за то је могућност остварења одређеног вида сарадње, где криминалне групе себи обезбеђују лакше функционисање и избегавају одговорност и процесуирање за извршена кривична дела. Наиме, још давно је познато да спрега са органима власти представља једну од основних карактеристика организованог криминалитета и један од нужних услова за опстанак и развој криминалне организације, шта се још једном, кроз ово истраживање, потврдило као недвосмислено тачно. На тај начин је потврђена наша друга посебна хипотеза. Најзад, јасно је да је организовани криминалитет присутан и код кривичних дела против службене дужности, чиме је потврђена и наша основна хипотеза. Како све области и врсте службене дужности нису једнако угрожене деловањем организованог криминалитета, делатности организованих криминалних група у овој сфери најчешће се манифестује кроз коруптивна кривична дела из групе кривичних дела против службене дужности, а чиме је потврђена и наша прва помоћна хипотеза“.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Са аспекта начина приказа и тумачења резултата истраживања, дисертација „Преварне радње у служби у корелацији са организованим криминалитетом“ оцењује се као научно-валидно, научно-релевантно, а такође и изузетно корисно и комплексно истраживање у његовој научно-теоријској и практичној примени.

Стога, и теоријски и практично ова дисертација као једна систематизована и свеобухватно обрађена целина, представља значајну основу за даља научна истраживања ове области која ће се и даље неминовно развијати.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

1. Да ли је докторска дисертација/докторски уметнички пројекат написан у складу са образложењем наведеним у пријави теме
2. Да ли докторска дисертација/докторски уметнички пројекат садржи све битне елементе
3. По чему је докторска дисертација/докторски уметнички пројекат оригиналан допринос науци, односно уметности
4. Недостаци докторске дисертације/докторског уметничког пројекта и њихов утицај на резултат истраживања

Докторска дисертација кандидата Стефана Бабовића под називом „Преварне радње у служби у корелацији са организованим криминалитетом“ по свим елементима релевантним за овај ниво научно-истраживачког рада задовољава устаљене критеријуме и Комисија са задовољством даје коначну позитивну оцену, из следећих разлога:

- Докторска дисертација написана је у складу са образложењем наведеним у пријави теме и садржи све битне елементе који је чине квалитетним научно-теоријским штивом за даља изучавања, те одличном апликативном подлогом за решавање бројних питања која се у пракси правосудних органа свакодневно појављују
- Поред научног, дисертација има и практични значај, јер резултати истраживања могу допринети даљем унапређењу боље и ефикасније борбе против службених кривичних дела, нарочито оних који делују у корелацији са организованим криминалитетом у конкретном случају;
- Кандидат систематски, разрадом сваке појединачне целине, а кроз приказ и анализу сваког конкретно релевантног питања, у потпуности потврђује основну хипотезу дисертације која гласи „Кривична дела против службене дужности представљају кривична дела организованог криминалитета“.

- Потврђене су и две помоћне хипотезе у раду. Прва помоћна хипотеза подразумева да се најчешће из групе кривичних дела против службене дужности а у спрези са организованим криминалитетом врше кривична дела злоупотребе службеног положаја и давања и примања мита. Друга помоћна хипотеза подразумева да организованог криминалитета нема без спреге са органима власти.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене докторске дисертације/докторског уметничког пројекта, комисија предлаже:

- да се докторска дисертација кандидата Стефана Бабовића под називом „Преварне радње у служби у корелацији са организованим криминалитетом“ **прихвати**, а кандидату од стране Наставно-научног већа Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду и Сената Универзитета Привредна академија у Новом Саду, **одобри јавна одбрана**.

Овакав став Комисија је образложила претходно изнетим ставовима који показују испуњеност свих формалних услова од стране кандидата и докторске дисертације, са јасним научним доприносом дисертације, високим квалитетом обраде теме, њеном актуелношћу, као и могућностима провере и практичне примене ставова и резултата до којих је кандидат дошао у обради своје докторске дисертације. Оцењује се да је ова докторска дисертација у свему урађена према одобреној пријави, да је оригинално и самостално научно дело кандидата. Комисија сматра да су се стекли услови за њену јавну одбрану.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Дарко Маринковић – председник Комисије

Проф. др Јелена Матијашевић Обрадовић - ментор

Доц. др Јоко Драгојловић - члан Комисије

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.